

katonailag fontos átkelőket és biztonságot nyújtó szigeteket a magyarok vették birtokba. Megfigyelhető, hogy a „d” végződést mind a keleti vengerek, mind a magyarok kedvelték. A magyarokat a korabeli bizánci

írásokban a törökök egyik fajtájának tekintették, míg a mohamedán kútfők baskiroknak (török nép).

A genetikai kutatások szerint a késő avar-kori népesség és az Árpád-kori népesség hasonló-

sága kimutatható, míg a klasztrikus honfoglalók (magyarok) nagy része nem hozható morfológiai (az emberek szervezete közötti kromoszómastruktúra, stb.) kapcsolatba velük. A legközelebbi rokonainknak ezért

a több mint 1100 éve nyugatra telepített és német nyelvűvé vált, de településeiket Wengnek, Wangnak, nevüket Wengnek a mai napig megőrzött népesség tekinthető.

Bátonyi Pál

Játsszon velünk!

Az általános iskoláson kívül a felnőttek is próbára te-
lakóhelyükről!

Segítségét a településről megjelent könyvek és a Szódiek Híradója helytörténeti cikkei nyújthatnak. Jó keresgélést kívánunk!

HELYISMERETI TOTÓ

1) Mikor volt Sződ első ismert okleveles említése?

- 1225
- 1255
- 1331

2) Honnan ered Sződ falu neve?

- A középkori birtokosnak fehéres, szőke volt a hajszíne.
- A háziszőttes készítés emléke (háziipar).
- A török-kor után áttelepült szitakeresztúri szitakészítők után lett elnevezve.

3) Mit jelent a „szódi szitások” kifejezés?

- Bíróválasztáskor szitát gurítottak a Csörög-hegyről és, akinek a telkén megállt az lett a bíró.
- Szitadeszkával (szitakéreg) merevítették a népviselet főkötő nevű darabját.
- Szitával és rostával fogták a Szódrákos-patakából a rákot.

4) Miről kapta nevét a Sződ és Csörög között elterülő Ordító-dűlő?

- A rét a 17-18. században gyakran farkasok ordításától volt hangos.
- A csörögi csárda volt az út mellett.
- A falu leghidegebb pontja volt („farkasordító hideg”).

5) Melyik a település legrégebb utcája és miről kapta nevét?

- Tabán utca – nevét a török cserzővargákról, a török papucsról (tabán) kapta.
- Dózsa György út – nevét a parasztfelkelőről kapta.
- Kenderes utca – nevét az ott elterülő kenderföldekről és kenderázta-
tó gödrökről kapta.

6) Hiteles-e az szódi eredethagyomány, mely szerint Mária Terézia átutazván Sződön viharba került, az égháborút pedig a plébános kicsiny hajlékában, méltatlan körülmények között kellett átvészelnie? Ő volt az, aki később a plébánia építésére pénzt adományozott a falunak?

- Igen, ezért készült a község háza melletti szobor is róla.
- Nem, mivel a 18. századi nagy szódi tűzvész pusztította el a korábbi épületet.
- Mígazzi Kristóf váci püspök került Sződön viharba, a plébániát pedig jó barátja, a kegyúr, Grassalkovich Antal

özvegye, Klobusiczky Terézia építtette.

7) 1876 telén tüzelő hiányában hogyan intézkedett az iskolaigazgató?

- Tanítási szünetet rendelt el.
- Eltűzeltette az iskola fakerítését.
- A gyerekeknek otthonról kellett az iskolába vinniük a fűtéshez szükséges tűzifát.

8) 1939-ben kinek a szobrát állították fel a község háza előtti téren?

- Sződy Szilárd Mária Terézia című alkotását.
- Sződy Szilárd Hungária Istenasszonya (Hunnia) szobrát.
- Sződy Szilárd Erzsébet királyné (Sissi) szobrát.

9) A II. világháború alatt mire használták a régi iskola termeit az oroszok?

- 80 ágyas hadikórház céljára.
- Pékség volt benne 8 darab óriás sütőkemencével.
- 80 férőhelyes lóistálló volt benne.

10) Kinek a szobra áll 1967-től az új iskolaépület udvarán?

- Gádor Magda szobrászművész Madarak című szobra.
- Czinege István szódi szobrász Békegalambok című szobra.
- Mikus Sándor szódi születésű kétszeres Kossuth-díjas szobrász „A béke üzenete” című szobra.

11) A Majérok-dűlő kiről kapta nevét?

- Majér József bérlőről.
- Mayerffy József gödi és csörögi bérlőről.
- Mayerffy Ferencről, aki a Ferihegyi repülőtérnek is a névadója.

12) Volt-e temetkezési hely a templom?

- Csak a templom mellé lehetett temetkezni.
- Nem.
- Egy szódi plébános, Berecz István nyughelye.

13) Volt-e Sződnek vára?

- Nem.
- Igen, a későbbi tsz területén voltak megtalálhatók a nyomai (Várdomb).
- A környéken csak Vácnak volt vára.

14) Mikor épült a plébánia-épület?

- 1771-1781
- 1778-1781
- 1743-1744

15) Volt-e a falunak kőbánya?

- Nem.
- Csörögben működött.
- A falu kőbányája a szódrákos-i téglagyár mellett, a mai Szódliget területén működött.

A helyes válaszokat a helytörténeti szod@invitel.hu e-mail címre kérjük megküldeni. A helyes válaszadók között Volentics Gyula „Mária Terézia szódi látogatásának szájhagyománya és plébániaésének története” című könyvét sorsoljuk ki.